ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Tomáše Rychlého a Mgr. Lenky Krupičkové v právní věci žalobce: **Y. F.**, zast. JUDr. Pavlem Sadílkem, advokátem se sídlem Stará cesta 425, Plasy, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 4. 2018, č. j. OAM-12/LE-LE05-LE27-2018, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 3. 5. 2018, č. j. 60 Az 39/2018 - 21,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

III. Ustanovenému zástupci JUDr. Pavlu Sadílkovi, advokátovi, se sídlem Stará cesta 425, Plasy, **se nepřiznává** odměna za zastupování v řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalobce (dále „stěžovatel“) se kasační stížností domáhá zrušení v záhlaví označeného usnesení Krajského soudu v Plzni, kterým mu byl ustanoven zástupce JUDr. Pavel Sadílek. Stěžovatelova žaloba směřuje proti rozhodnutí žalovaného citovanému v záhlaví, kterým mu nebyla udělena mezinárodní ochrana.

[2] Krajský soud dospěl k závěru, že stěžovatel splňuje zákonné podmínky k ustanovení zástupce ve smyslu § 35 odst. 9 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.), nevyhověl však žádosti o ustanovení Mgr. Jindřicha Lechovského, advokáta se sídlem Šlejnická 1547/13, Praha 6, a to z následujících důvodů.

[3] Nejprve zdůraznil, že ustanovení navrženého zástupce je zpravidla namístě, pokud je takový návrh opřený o rozumné a věcně oprávněné důvody. Ani v takové situaci nicméně nemusí být žádosti o ustanovení konkrétního zástupce vyhověno, a to existují-li okolnosti, které svojí povahou či významem převažují nad respektováním těchto rozumných a věcně oprávněných důvodů. Takovou okolností může být např. snaha o rovnoměrné zatížení advokátů ustanovovaných ex offo.

[4] Následně uvedl, že ze stěžovatelovy žádosti neplyne nic bližšího, než že se Mgr. Jindřich Lechovský věnuje cizineckému a azylovému právu, podílí se na právní pomoci v zajišťovacích zařízeních a s případem již byl seznámen. Tato tvrzení jsou dle krajského soudu obecná a nesvědčí o rozumných a věcně oprávněných důvodech k ustanovení konkrétního zástupce. Záruku řádného a kvalifikovaného právního poradenství nepochybně skýtá také ustanovení JUDr. Pavla Sadílka, jehož ustanovení se navíc jeví logičtěji a hospodárněji s ohledem na místo jeho sídla.

II. Obsah kasační stížnosti

[5] Stěžovatel v kasační stížnosti namítá, že mu měl být ustanoven jím navrhovaný advokát, jelikož v něj má důvěru a již jej s věcí seznámil. Jím poskytnutá právní pomoc by mohla být efektivnější. JUDr. Pavel Sadílek jej zatím nekontaktoval a stěžovatel má problém se s ním setkat, protože už nepobývá v zařízení pro zajištění cizinců, ale v Praze.

[6] Nesouhlasí se závěrem krajského soudu, dle kterého by ustanovování konkrétních požadovaných advokátů mohlo vést k monopolizaci právních služeb ex offo v oblasti cizinecké agendy. Soudu nic nebrání v tom, aby jiné advokáty ustanovoval v situaci, kdy cizinec nespojí svoji žádost s ustanovením konkrétního advokáta. Navíc ani jiným advokátům nic nebrání v tom, aby poskytovali právní pomoc v zařízeních pro zajištění cizinců.

III. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[7] Nejvyšší správní soud posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou, směřuje proti rozhodnutí, proti němuž je podání kasační stížnosti přípustné, z důvodů, které zákon připouští, a stěžovatel je zastoupen advokátem [§ 102 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“)]. Poté přistoupil k přezkumu usnesení krajského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů. Ověřil také, zda netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[8] Dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[9] Předmětem projednávané věci je otázka, zda krajský soud mohl za popsaných okolností ustanovit stěžovateli jiného než požadovaného advokáta.

[10] Nejvyšší správní soud k ní předně ve shodě s krajským soudem uvádí, že v případě, kdy navrhovatel splňuje zákonné podmínky pro ustanovení zástupce dle § 35 odst. 9 s. ř. s., požádá o ustanovení konkrétního advokáta a soud zjistí, že návrh je opřen o rozumné a věcně oprávněné důvody, bude zpravidla namístě mu tohoto advokáta ustanovit. Lze totiž vycházet z toho, že navrhovatel chová právě k této osobě důvěru, přičemž důvěra mezi

advokátem a jeho klientem je stěžejní pro řádné zastoupení. Uvedené pravidlo však má limity. Důvodem pro nevyhovění návrhu na ustanovení konkrétního zástupce mohou být především okolnosti, které svojí povahou či významem převažují nad respektováním rozumných a věcně oprávněných důvodů, které účastník uvedl ve svém návrhu. Takovými situacemi, kdy nebude vhodné návrhu na ustanovení konkrétního zástupce vyhovět, bude například to, že vzhledem k místu konání soudního řízení či k místu pobytu účastníka řízení by komunikace zástupce se soudem, s účastníkem řízení či s jinými osobami narážela na neúměrné obtíže nebo že navrhovaný zástupce je zaneprázdněn poskytováním právní pomoci jiným osobám a není schopen se věci účastníka řízení věnovat s potřebnou péčí (srovnej rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2009, č. j. 7 Azs 24/2008 - 141, publ. pod č. 1995/2010 Sb. NSS).

[11] Stěžovatel v projednávané věci operuje vztahem důvěry, který chová k Mgr. Jindřichu Lechovskému, neboť se zabývá danou problematikou, již se s ním setkal a je obeznámen s jeho případem. Jak již bylo výše předestřeno, vztah důvěry mezi advokátem a jeho klientem rozšířený senát zdejšího soudu považuje za rozumný a principiálně věcně oprávněný důvod pro to, aby návrhu na ustanovení takového advokáta mohlo být vyhověno. Je však třeba zdůraznit, že stěžovatel v kasační stížnosti důvěru k navrhovanému advokátu spojuje především s důvěrou, kterou požívá u cizinců s ohledem na jeho specializaci na cizineckou problematiku, a s tím, že se již dostali do kontaktu při příležitosti dobrovolného právního poradenství. Byť tedy stěžovatel má určité rozumné důvody pro to, aby žádal o ustanovení právě Mgr. Jindřicha Lechovského, jeho důvody nejsou nijak zvlášť silné.

[12] Oproti této důvěře pak stojí okolnosti zmíněné krajským soudem, a sice že JUDr. Pavel Sadílek sídlí podstatně blíže zařízení pro zajištění cizinců a Mgr. Jindřich Lechovský bývá opakovaně ustanovován v cizineckých a azylových věcech.

[13] Blízkost sídla advokátní kanceláře nepochybně je relevantní okolností, kterou soud při ustanovování advokáta zvažuje; advokát, jehož sídlo je blíže účastníku řízení, má obecně lepší možnost být s účastníkem v kontaktu a ustanovení tohoto advokáta je také ekonomičtější (cestovní výdaje, náhrada za promeškaný čas). V této souvislosti je dále vhodné dodat, že pozdější změna pobytu stěžovatele nemůže mít vliv na zákonnost napadeného usnesení; v době jeho vydání (3. 5. 2018) stěžovatel ještě pobýval v Zařízení pro zajištění cizinců Balková, propuštěn ze zajištění byl až později (9. 5. 2018), dopředu navíc nemohla být známa adresa, na které hodlá pobývat.

[14] Nejvyšší správní soud považuje za významné také to, že Mgr. Jindřich Lechovský zastupuje na základě ustanovení soudem velké množství účastníků v cizineckých a azylových věcech, a to nejen v řízeních před Krajským soudem v Plzni, ale také před jinými krajskými soudy a následně Nejvyšším správním soudem (z poslední doby lze zmínit např. věci vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 4 A 142/2017, 2 A 23/2018, 13 A 7/2018, navazující řízení před NSS sp. zn. 5 Azs 68/2018, 6 Azs 162/2018, 9 Azs 128/2018, řízení vedené u Krajského soudu v Ústí nad Labem pod sp. zn. 75 A 26/2017, navazující řízení před NSS sp. zn. 1 Azs 152/2018, řízení vedená před Krajským soudem v Plzni pod sp. zn. 17 A 21/2018, 17 A 26/2018, navazující řízení před NSS sp. zn. 2 Azs 147/2018, 6 Azs 163/2018).

[15] Nerovnoměrné ustanovování advokátů přitom Nejvyšší správní soud konstantně považuje za natolik závažnou skutečnost, že odůvodňuje ustanovení jiného zástupce. V případě, kdy připadá v úvahu více zástupců, se proto snaží docílit jisté rovnoměrnosti (srovnej např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 2. 2016, č. j. 9 Azs 19/2016 - 18, ze dne 15. 4. 2016, č. j. 9 Azs 64/2016 - 21, ze dne 1. 6. 2016, č. j. 9 Azs 111/2016 - 54, ze dne 3. 6. 2016, č. j. 10 Azs 109/2016 - 54, ze dne 14. 9. 2016, č. j. 8 Azs 182/2016 - 34, nebo rozsudky ze dne 31. 10. 2016, č. j. 3 As 171/2016 - 21, ze dne 29. 6. 2017, č. j. 9 As 98/2017 - 24, nebo ze dne 23. 11. 2017, č. j. 7 As 342/2017 - 20).

[16] Nejvyšší správní soud tedy uzavírá, že krajský soud řádně zdůvodnil, proč v nynější věci nevyhověl stěžovatelově žádosti o ustanovení Mgr. Jindřicha Lechovského, a s jeho důvody se ztotožnil.

IV. Závěr a náklady řízení

[17] Nejvyšší správní soud kasačním námitkám nepřisvědčil a neshledal ani vadu, ke které by musel přihlédnout z úřední povinnosti, kasační stížnost proto zamítl podle § 110 odst. 1, věty poslední, s. ř. s.

[18] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel, který neměl ve věci úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení.

[19] Ustanovenému zástupci stěžovatele Nejvyšší správní soud nepřiznal odměnu za zastupování, neboť z obsahu soudního spisu nevyplývá, že by učinil nějaký úkon, za který náleží odměna podle vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 7. června 2018

JUDr. Radan Malík
předseda senátu